

[Eva Møller]

Sluttelig er der vel grund til at nævne, at den kommende tjenestetidsreform næsten uundgåeligt vil kræve et nyt tilskudssystem. Disse problemstillinger er ikke nye eller ukendte, vi har kendt til de fleste af dem i lang tid. Allerede sidste år i april måned var vi inviteret til en konference for at drøfte problemerne, og et af resultaterne heraf blev, at undervisningsministeren nedsatte et udvalg, som har arbejdet med forslag til et nyt tilskudssystem. Udvalget har afgivet betænkning, og på baggrund af denne er lovforslaget blevet til.

Lovforslaget bygger med andre ord på kriterier og tanker, som udvalget, der har et godt og solidt kendskab til området, er nået frem til. Der er derfor også viden om, hvordan systemet vil komme til at virke i praksis, og hvordan det vil påvirke de enkelte skoler og deres økonomi.

På den anden side er der naturligvis megen teknik og mange detaljer, og det vil vi være indstillet på at se på i udvalgsarbejdet, som vi vil gå konstruktivt ind i. Men jeg tror ikke, at der med det forarbejde, der er lagt, inden lovforslaget kom på bordet, er noget til hinder for, at vi kan vedtage det i denne samling, hvilket har stor betydning for skolerne, hvis de skal have mulighed for at kende deres økonomiske grundlag for de kommende år.

Jeg skal til slut nævne, at forslaget som et led i regeringens moderniserings- og afbureaukratiseringsbestemmelser sammenfatter tre lovforslag til ét.

Jeg skal påpege, at en af de ting, som yderligere styrker paralleliteten mellem de to skoleformer, den offentlige og den private, er, at der nu også med forslaget lægges op til, at det bliver muligt for de private skoler og for de frie grundskoler at oprette skolepasningsordninger med tilskud. Det mener vi er en tiltrængt fornyelse, hvis vi mener, at de to skoleformer skal kunne leve parallelt.

Alt i alt er det et lovforslag, som jeg tror vil gavne det frie skolevalg, som vi har en forpligtelse til at opretholde i Grundtvigs fædreland.

Filt Jensen (V):

Friskolerne har mange år på bagen. De første friskoler blev stiftet på en stærkt holdningspræget baggrund: Oftest var det folkelige, religiøse bevægelser, der stod bag, som f.eks. Grundtvig-Koldske eller Indre Mission. De opstod samtidig med eller måske i samklang med de mange

højskoler, der oprettedes i sidste halvdel af forrige århundrede; at kalde dem for vækkelsesskoler vil næppe være at tage munden for fuld.

Siden er der kommet mange nye til, også holdningsprægede. Det har været religiøse, der er tale om Rudolf Steiner-skoler, og der er det tyske mindretals skoler i Nordslesvig, men navnlig i de senere år er der sket en meget stor tilgang af, man kan vel kalde dem protestskoler, der er oprettet i protest mod nedlæggelse af den lokale folkeskole.

Bag disse skoler kan der også ligge stærke holdninger, nemlig viljen til og ønsket om at bevare skolen i lokalsamfundet, dels fordi det er i den lille skole, man ønsker at have sine børn gående, og måske også fordi denne skole sammen med landsbykirken er ved at være det sidste samlingssted i sognet. Man vil med skolen bevare det nære samfund. Netop på denne baggrund er der i de senere år sket en meget kraftig forøgelse af antallet af friskoler og private grundskoler. Det er sådan, at af de 191 friskoler, der eksisterer i dag, er 76, eller 40 pct., oprettet siden 1980.

Folkeskolen er et tilbud til alle og i de fleste tilfælde et godt tilbud. Men hvis der er en kreds af forældre, der ikke er tilfreds med tilbudet, hvad enten det så er af holdningsmæssig art eller på grund af kvaliteten af den undervisning, der gives, eller måske er utilfredse af rent geografiske grunde, nemlig nedlæggelse af den lokale skole, og der i øvrigt er tale om en rimelig stor forældrekræds, bør der være mulighed for, at der kan oprettes, henholdsvis bevares friskole, deres friskole, deres private skole.

Men vilkårene skal heller ikke være bedre, end at det koster at træde egne stier. Det synes at være såre rimeligt, at der er en egenbetaling ved friskoledriften, som er af en størrelsesorden med det, der er i øjeblikket, omkring en 20 pct. af skolens driftsudgifter. I Venstre finder vi det både rimeligt og naturligt, at de frie skoler kører med lavere driftsudgifter pr. elev end folkeskolen; i gennemsnit ligger driftsudgifterne på ca. 90 pct. af folkeskolens driftsudgifter.

Tilskuddet pr. elev i friskoler og private grundskoler bør være en fast procent af regnskabsopgjorte udgifter pr. elev i folkeskolen. Denne tilskudsandel bør fastlægges i den kommende finanslov, nemlig finansloven for 1992, og det på en måde, så de frie grundskoler over en årrække vil kunne kende deres økonomiske